

UZASADNIENIE

Decyzją z 16 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. po przedłożeniu przez instytucję ukraińską aktualnych kwot świadczenia zagranicznego przeliczył emeryturę V. P. od 1 lutego 2016 r., tj. od daty zmiany wysokości świadczenia ukraińskiego.

Z uwagi na to, że warunek posiadania okresów składkowych i nieskładkowych wynoszących 25 lat został spełniony po uwzględnieniu okresów zagranicznych, ustala się dopłatę do minimum jako różnicę pomiędzy kwotą najniższej polskiej emerytury, a kwotą stanowiącą sumę polskiego i zagranicznego.

Emerytura polska przysługiwała w kwocie:

- od 1 lutego 2016 r. – 19,45 zł,
- od 1 marca 2016 r. – 19,50 zł,
- od 1 marca 2017 r. – 19,74 zł,
- od 1 marca 2018 r. – 20,33 zł.

Kwota świadczenia ukraińskiego przeliczonego na PLN wyniosła:

- od 1 lutego 2016 r. – 210,89 zł,
- od 1 maja 2016 r. – 211,96 zł,
- od 1 grudnia 2016 r. – 244,15 zł,
- od 1 maja 2017 r. – 227,60 zł,
- od 1 października 2017 r. – 265,99 zł.

Emerytura łącznie z dopłatą do minimum wyniosła:

- od 1 lutego 2016 r. – 669,56 zł,
- od 1 marca 2016 r. – 671,67 zł,
- od 1 maja 2016 r. – 670,60 zł,
- od 1 grudnia 2016 r. – 638,41 zł,
- od 1 marca 2017 r. – 755,85 zł,
- od 1 maja 2017 r. – 772,40 zł,
- od 1 października 2017 r. – 734,01 zł,
- od 1 marca 2018 r. – 763,81 zł.

Wysokość emerytury ustalono zaliczkowo. Wysokość dopłaty do minimum będzie ulegała zmianie w przypadku zmiany wysokości świadczenia zagranicznego, a nadpłacone kwoty dopłaty będą potrącane z bieżącego świadczenia polskiego.

Dopłata nie przysługuje w przypadku osiągnięcia dodatkowych dochodów przewyższających kwotę dopłaty.

Do emerytury przysługuje: dodatek pielęgnacyjny w kwocie:

- od 1 kwietnia 2016 r. – 208,67 zł,

- od 1 marca 2017 r. – 209,59 zł,

- od 1 marca 2018 r. – 215,84 zł.

Wskazano, że za okres od 1 lutego 2016 r. do 31 marca 2018 r. nastąpiła nadpłata świadczenia w kwocie 805,73 zł. Zakład potrąca z bieżąco wypłacanych świadczeń po 381,90 zł od kwietnia 2018 r.

Od 1 maja 2018 r. obliczona emerytura brutto wyniosła 763,81 zł, dodatek pielęgnacyjny – 215,84 zł, potrącenie 381,90 zł.

/decyzja – k. 2067/18 plik I akt ZUS/

Wnioskodawca V. P. uznał w/w decyzję za krzywdzącą i w dniu 12 lipca 2018 r. złożył odwołanie od w/w decyzji. / odwołanie – k. 3 – 4/

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. /odpowiedź na odwołanie – k. 16 – 17/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca – V. P. urodził się (...) /niesporne/

Ubezpieczony w dniu 18 listopada 2015 r. złożył wniosek o emeryturę. /wniosek – plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 29 lutego 2016 r. (...) Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym z dnia 18 maja 2012 r. po rozpatrzeniu wniosku V. P. z dnia 18 listopada 2015 r. przyznał wnioskodawcy emeryturę od 1 listopada 2015 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto: przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 2005 r. do 2014 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 0,57%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 0,57% przez kwotę bazową 3.308,33 zł wyniosła 18,86 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił okresy składkowe w wysokości 1 rok i 11 dni, okresy składkowe zagraniczne w ilości 40 lat, 4 miesiące i 12 dni – łącznie 41 lat, 4 miesiące i 23 dni.

Wysokość emerytury wyniosła 804,13 zł brutto. Emerytura nie może przekraczać 100% podstawy wymiaru, wobec czego ogranicza się jej wysokość do kwoty równej podstawie wymiaru, nie mniej niż 24% kwoty bazowej, tj. do kwoty 794. Emerytura jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi od 1 listopada 2015 r. 880,45 zł, od 1 marca 2016 r. – 882,56 zł. Emeryturę ustala się według proporcji 12 miesięcy pracy w Polsce do 496 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą. Wysokość emerytury proporcjonalnej została obliczona w następujący sposób: $880,45 \times 12 / 496 = 21,30$ zł.

Z uwagi na to, że warunek posiadania okresów składkowych i nieskładkowych wynoszący 25 lat spełniony został po uwzględnieniu okresów zagranicznych ustala się dopłatę do minimum jako różnicę pomiędzy kwotą najniższej polskiej emerytury, a kwotą stanowiącą sumę polskiego i zagranicznego świadczenia. Od 1 lutego 2016 r. wysokość świadczenia zagranicznego przeliczonego na PLN wyniosła 210,89 zł.

Wysokość dopłaty do minimum będzie ulegała zmniejszeniu w przypadku przeliczenia świadczenia zagranicznego, a zapłacone kwoty dopłaty będą potrącane z bieżącego świadczenia polskiego.

Emerytura łącznie z dopłatą do minimum wyniosła:

- od 1 listopada 2015 r. – 880,45 zł,

- od 1 lutego 2016 r. – 669,56 zł,

- od 1 marca 2016 r. – 671,67 zł.

/decyzja – k. 1224/16 – plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 22 kwietnia 2016 r. (...) Oddział w R. przeliczył V. P. emeryturę z urzędu, wobec przedłożenia przez instytucję ukraińską aktualnych wysokości ukraińskiego świadczenia od 1 listopada 2015 r. tj. od daty przyznania emerytury.

Wysokość emerytury od 1 listopada 2015 r. wyniosła 21,30 zł.

Z uwagi na to, że od 1 listopada 2015 r. suma kwot polskiego 21,30 zł i zagranicznego świadczenia w przeliczeniu na polską walutę 222,53 zł jest niższa od kwoty najniższej polskiej emerytury ustalono dopłatę do minimum w kwocie 636,62 zł. Świadczenie łącznie z dopłatą do minimum od 1 listopada 2015 r. wyniosło 657,92 zł, od 1 marca 2016 r. – 660,03 zł. Do emerytury ubezpieczonemu przysługuje dodatek pielęgnacyjny w kwocie 208,67 zł.

/decyzja – plik I akt ZUS/

w dniu 6 kwietnia 2016 r. ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji. /odwołanie – k. 3 – 4 w aktach VIII U 1053/

W dniu 23 maja 2016 r. ubezpieczony złożył odwołanie od decyzji z dnia 22 kwietnia 2016 r. W uzasadnieniu podniósł, że ZUS dokonał przeliczenia emerytury z uwzględnieniem wysokości otrzymywanej z Ukrainy emerytury w kwocie (...),02 hrywien podczas, gdy otrzymał świadczenie w wysokości 1198,02 zł. /odwołanie – plik I akta ZUS/

Decyzją z dnia 11 września 2017 r. organ rentowy z urzędu z uwagi na korektę wysokości świadczenia zagranicznego nadesłaną przez stronę ukraińską przeliczył emeryturę od dnia 1 listopada 2015 r. Od 1 listopada 2017 r. obliczona emerytura wyniosła 798,49 zł. Uwzględniono w wyliczeniu kwotę (...),02 hrywien – 201,51 zł. /decyzja – plik I akta ZUS/

Z uwagi na cofnięcie odwołania od decyzji z dnia 29 lutego 2016 r. oraz od 22 kwietnia 2016 r. zmienionej decyzją z dnia 11 września 2017 r. umorzył postępowanie w sprawie oraz zasądził od (...) Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. /postanowienie – k. 127 w aktach VIII U 1053/16/

Ubezpieczony w okresie od lutego 2016 r. do grudnia 2017 r. uzyskał z instytucji ukraińskiej świadczenie emerytalne w kwocie (...),33 hrywien (1090,71 euro). /pismo – k. 41, plik I akt ZUS/

Kwota świadczenia ukraińskiego przeliczonego na PLN przy zastosowaniu kursu NBP złotego do hrywiny wyniosła:

- od 1 lutego 2016 r. – 210,89 zł (kurs z 1.02.2016 r. – 0,1595 zł),

- od 1 maja 2016 r. – 211,96 zł (kurs z 1 maja 2016 r. – 0,1537 zł),

- od 1 grudnia 2016 r. – 244,15 zł (kurs z 1 grudnia 2016 r. - 0,132 zł),

- od 1 maja 2017 r. – 227,60 zł (kurs z dnia 1 maja 2017 r. – 0,1458 zł),

- od 1 października 2017 r. – 265,99 zł (kurs z dnia 1 października 2017 r.).

/wyliczenia – plik I akt ZUS/

Decyzją z 16 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. po przedłożeniu przez instytucję ukraińską aktualnych kwot świadczenia zagranicznego przeliczył emeryturę V. P. od 1 lutego 2016 r., tj. od daty zmiany wysokości świadczenia ukraińskiego.

Wskazano, że za okres od 1 lutego 2016 r. do 31 marca 2018 r. nastąpiła nadpłata świadczenia w kwocie 805,73 zł. Zakład potrąca z bieżąco wypłacanych świadczeń po 381,90 zł od kwietnia 2018 r.

Od 1 maja 2018 r. obliczona emerytura brutto wyniosła 763,81 zł, dodatek pielęgnacyjny – 215,84 zł, potrącenie 381,90 zł.

/decyzja – k. 2067/18 plik I akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, których nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł powodów by czynić to z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Na wstępie należy wskazać, że w niniejszej sprawie oprócz przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1270) znajdzie zastosowanie także umowa między Rzeczypospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym sporządzona w K. dnia 18 maja 2012 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 1373 z dnia 25.11.2013 r.), której celem jest regulacja wzajemnych stosunków między obu Państwami w zakresie zabezpieczenia społecznego. Dzięki tej umowie osoby, które mają w Polsce lub na Ukrainie zbyt krótki okres ubezpieczenia wymagany do nabycia prawa do emerytury lub renty, mogą uzyskać świadczenie po uwzględnieniu zagranicznych okresów ubezpieczenia przebytych w drugim państwie – stronie umowy. Wówczas sumowane są okresy ubezpieczenia przebyte w obu państwach dla celów przyznania emerytury lub renty w Polsce lub na Ukrainie, a wysokość świadczenia jest ustalona proporcjonalnie do okresu ubezpieczenia w państwie przyznającym świadczenie.

Zgodnie z treścią art. 16 powołanej umowy, jeżeli zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron prawo do emerytury lub renty przysługuje po zastosowaniu postanowień artykułu 12 niniejszej Umowy, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ustala emeryturę lub rentę w następujący sposób:

- 1) oblicza teoretyczną wysokość emerytury lub renty, należną w przypadku, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie z obowiązującym ją ustawodawstwem,
- 2) dla określenia teoretycznej wysokości emerytury lub renty, o której mowa w punkcie 1, przy ustalaniu podstawy obliczenia uwzględniane jest wyłącznie wynagrodzenie uzyskane zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez instytucję właściwą oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem,
- 3) na podstawie teoretycznej wysokości, o której mowa w punkcie 1, określa rzeczywistą wysokość emerytury lub renty w oparciu o proporcję okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem obowiązującym instytucję właściwą przyznającą emeryturę lub rentę do sumy wszystkich przebytych okresów ubezpieczenia.

W myśl art. 85 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przepis ust. 4 stosuje się do świadczeń przyznanych zgodnie z postanowieniami umów międzynarodowych ubezpieczonym zamieszkałym w Polsce, w taki sposób, aby suma świadczenia przyznanego na podstawie ustawy i świadczenia zagranicznego nie była niższa od kwoty świadczeń określonych w ust. 1-3.

Art. 85 ust. 1 stanowi, że kwoty najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy wynoszą:

- 1) 1000,00 zł miesięcznie - dla osób całkowicie niezdolnych do pracy;

2) 750,00 zł miesięcznie - dla osób częściowo niezdolnych do pracy.

Kwota najniższej emerytury, z zastrzeżeniem art. 24a ust. 6, art. 54, art. 54a ust. 2 i art. 87, oraz renty rodzinnej wynosi 1000,00 zł miesięcznie (art. 85 ust. 2).

W myśl ust. 2a, jeżeli w wyniku waloryzacji emerytura przyznana na podstawie art. 24a lub art. 27a, osobie niemającej okresu składkowego i nieskładkowego wymaganego do ustalenia tej emerytury w wysokości najniższej emerytury, jest niższa od obowiązujących od terminu waloryzacji nowych kwot najniższych rent z tytułu niezdolności do pracy, emeryturę tę podwyższa się odpowiednio do:

1) kwoty, o której mowa w art. 85 ust. 1 pkt 1, jeżeli emerytura z urzędu została przyznana osobie uprzednio uprawnionej do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;

2) kwoty, o której mowa w art. 85 ust. 1 pkt 2, jeżeli emerytura z urzędu została przyznana osobie uprzednio uprawnionej do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Zgodnie natomiast z ust. 3, kwoty najniższych świadczeń, o których mowa w ust. 1-2a, podwyższa się przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji, o którym mowa w art. 89-94.

Świadczenia ustalone w kwotach niższych niż określone w ust. 1-3, w tym także świadczenia ustalone wraz ze zwiększeniami, o których mowa w art. 56 ust. 3 i 4 oraz w art. 73 ust. 3 i 4, podwyższa się do tych kwot z urzędu, a jeżeli ich wypłata była wstrzymana - po wznowieniu wypłaty.

Należy wskazać, że ubezpieczony w odwołaniu od niniejszej decyzji wskazał, że organ rentowy błędnie ustalił kwotę świadczenia pobieranego przez niego w spornym okresie tj. od 1 lutego 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. na Ukrainie, ponieważ wyliczył sumę kwot pobranych jako 5.273,11 zł, natomiast powinien wyliczyć 4.424,25 zł.

Sąd przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe i ustalił, że wnioskodawcy od dnia 1 listopada 2015 r. przyznano prawo do emerytury, przy wyliczaniu której organ rentowy ustalił proporcję polskich okresów ubezpieczenia do wszystkich okresów i przy zastosowaniu tej proporcji wyliczył wysokość polskiej emerytury (art. 16 w/w umowy). Wnioskodawca posiada jedynie 12 miesięcy okresów zatrudnienia w Polsce i 496 miesięcy okresów zatrudnienia zagranicą. Wysokość emerytury wyniosła 804,13 zł brutto. Emerytura nie może przekraczać 100% podstawy wymiaru, wobec czego ograniczono jej wysokość do kwoty równej podstawie wymiaru tj. do kwoty 794 zł. Emerytura była niższa od najniższej i z uwagi na to, że ubezpieczony posiada łącznie staż pracy (po doliczeniu stażu zagranicznego) wynoszący ponad 25 lat organ rentowy ustalił dopłatę do minimum jako różnicę pomiędzy kwotą najniższej polskiej emerytury, a kwotą stanowiącą sumę polskiego i zagranicznego świadczenia.

Z uwagi na fakt, że ubezpieczony pobiera na Ukrainie emeryturę i wysokość tej emerytury ulega zmianom organ rentowy dokonuje przeliczenia wysokości dopłaty do kwoty minimalnej, tak aby zostały zachowane postanowienia powołanych przepisów.

Zgodnie z §37 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), jeżeli dla ustalenia świadczeń lub ich wypłaty odrębne przepisy wymagają ustalenia równowartości w polskich złotych kwoty świadczenia zagranicznego wyrażonej w walucie obcej, ma zastosowanie kurs złotego do waluty obcej ogłoszony przez Narodowy Bank Polski z dnia dokonywania przeliczenia przez organ rentowy, chyba że umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, lub przepisy Unii Europejskiej stanowią inaczej.

A zatem organ rentowy, mając powyższe na względzie dokonał przeliczenia wysokości emerytury ukraińskiej na złotówki według kursu złotego do hrywny ogłoszonego przez NBP.

Kwota świadczenia ukraińskiego przeliczonego na PLN przy zastosowaniu kursu NBP złotego do hrywny wyniosła:

- od 1 lutego 2016 r. – 210,89 zł (kurs z 1.02.2016 r. – 0,1595 zł),
- od 1 maja 2016 r. – 211,96 zł (kurs z 1 maja 2016 r. – 0,1537 zł),
- od 1 grudnia 2016 r. – 244,15 zł (kurs z 1 grudnia 2016 r. - 0,132 zł),
- od 1 maja 2017 r. – 227,60 zł (kurs z dnia 1 maja 2017 r. – 0,1458 zł),
- od 1 października 2017 r. – 265,99 zł (kurs z dnia 1 października 2017 r.).

Organ rentowy w wyniku powyższego przeliczenia ustalił, że za okres od 1 lutego 2016 r. do 31 marca 2018 r. nastąpiła nadpłata świadczenia na rzecz ubezpieczonego w kwocie 805,73 zł i zaskarżoną decyzją dokonał przeliczenia świadczenia i wskazał, że ubezpieczony zobowiązany jest do zwrotu nadpłaty z bieżąco wypłacanych świadczeń po 381,90 zł od kwietnia 2018 r.

Z tych przyczyn zaskarżoną decyzję należy uznać za prawidłową, dlatego też Sąd oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., o czym orzeczono w sentencji wyroku.

K.K-W.